

Ljubljana, 13. 2. 2018

Predsednik Vlade RS

Dr. Miro Cerar

Vodje poslanskih skupin Državnega zbora RS

Spoštovani

Obveščamo vas, da je predsedstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije na svoji 6. seji, dne 13. 2. 2018, oblikovalo resolucijo k predlogu sprememb in dopolnitev Zakona o prevozih v cestnem prometu, in sicer:

V ZSSS ostro nasprotujemo predlogu sprememb in dopolnitev Zakona o prevozih v cestnem prometu, ki posega na področje taksi storitev .

Predlagane spremembe ne pomenijo samo razvrednotenje poklica taksist, odpiranja vrat spletnim ponudnikom "taksi" prevozov (Uberju) in deregulacijo obstoječih standardov taksi storitev, ampak predstavljajo tudi prvi korak k rušitvi obstoječega pojmovanja delovnega razmerja in k zmanjševanju socialne varnosti ljudi.

V ZSSS se sicer zavedamo, da inovativne storitve in novi poslovni modeli (kamor Uber nedvomno sodi) in ki so posledica digitalizacije, omogočajo povečanje učinkovitosti, hkrati pa potrošniku ponujajo večjo izbiro. Vendar so negativne posledice precej večje in dolgotrajne od kratkoročnih koristi uporabe tovrstnih modelov. Vsekakor pa je potrebno še poudariti, da spletne platforme, ki se pojavljajo v vsakdanjem življenju in na podlagi katerih se pojavljajo novi poslovni modeli, ne predstavljajo oziroma ne ustvarjajo takih razmer na trgu dela, ki bi predstavljale potrebo po spremembi zakonodaje v smeri, ki pomeni slabljenje uveljavljenih delovnopравниh standardov. Kvečjemu bi bilo potrebno povečati zaščito ljudi, ki se jih poskuša z novimi platformami pridobiti za opravljanje dela/storitev.

Potrebno se je zavedati, da te spremembe predstavljajo znatne posledice za trg dela in organizacijo dela, hkrati pa tudi drastično posegajo v zasebno življenje ljudi. Izkušnje iz tujine nam pokažejo, da ti novi poslovni modeli po večini prinašajo povečano dohodkovno neenakost in zmanjšanje dostopa do sistemov socialne varnosti. Gre za sisteme, kjer je delodajalec zamenjan z naročnikom storitve in delavec zamenjan z izvajalcem storitve. To pa predstavlja klasičen pogodbeni odnos, ki ne temelji na delovnopравни zakonodaji in sklenjenih kolektivnih pogodbah.

Izvajalci storitev v tem odnosu niso več v delovnem razmerju, ne ščitijo jih določbe zakona o delovnih razmerjih in sklenjene kolektivne pogodbe, nimajo minimalnega zdravstvenega varstva, minimalnega pokojninskega zavarovanja, za zdravje in varstvo pri delu ter za varno opravljanje storitev so dolžni poskrbeti sami. V primeru nezmožnosti opravljanja storitev so brez minimalnega prihodka (iz naslova socialne varnosti) in so v celoti prepuščeni sami sebi in morebitnim privarčevanim sredstvom. Strošek sredstev nabave sredstev za delo (v

primeru Uberja: avtomobil), njihovo vzdrževanje je v celoti prenešen na njih kot izvajalca storitve, enako velja tudi za vsa ostala tveganja povezana z opravljanjem storitve.

Gre torej za popolnoma individualiziran sistem, brez kakršnegakoli elementa solidarnosti, delovnopравниh ter socialnih standardov in brez kakršnegakoli elementa odgovornosti lastnika poslovnega modela (digitalne platforme). Še več, lastnik poslovnega modela posredno vpliva na količino dela, pri čemer pa ne jamči za kvaliteto storitve, ne za njeno plačilo. Takšen model ima torej velike negativne osebne in družbene posledice.

Da je temu tako pričajo tudi sodbe iz različnih držav Evropske unije in iz katerih nedvomno izhaja, da izvajalci storitev v takšnem poslovnem modelu opravljajo svojo storitev v okolju in pod pogoji, ki ima vse elemente delovnega razmerja ter da bi morali imeti status zaposlene (in ne samozaposlene) osebe. Torej osebe, ki je v delovnem razmerju in za katero veljajo vsi delovnopравни standardi (od minimalne plače do plačanega letnega dopusta, plačane bolniške odsotnosti ...).

Sistem, ki se s spremembo zakona predlaga, pa slednjega ne zagotavlja. Celo več! Na prikrit način poskuša rušiti obstoječi sistem delovnih razmerij, delavca spreminja v izvajalca storitve in poslabšuje socialno varnost ljudi, in to zlasti v času, ko ti iz zdravstvenih razlogov niso zmožni opravljati dela oziroma storitve.

Pri tem ni pomembno, da se predlagane spremembe nanašajo zgolj na opravljanje taksi storitev. Dejstvo namreč je, da v ZSSS vidimo tovrstne spremembe kot prvi korak v smeri popolne prekarizacije trga dela, spreminjanja obstoječih delovnih razmerij ter ustvarjanje "ljudi na poziv". In to ne le v okviru delovnih razmerij in trga dela temveč družbe kot celote. In tovrstnim predlogom, poskusom v ZSSS ostro nasprotujemo.

Da se posledic predlaganih sprememb tako na družbo kot tudi na trg dela zaveda tudi predlagatelj zakona, kaže dejstvo, da je spremembe oblikoval in v javnost podal v popolni odsotnosti socialnega dialoga. In to kljub dejstvu, da je vedel oziroma bi moral vedeti, da so se vse spremembe trga dela in socialne varnosti do sedaj dogovarjale v dialogu med socialnimi partnerji in vlado, glede bistvenih vprašanj pa je bil uveljavljen celo standard soglasja. Razlogi za namerno in načrtno izogibanje dialoga s sindikati nam sicer niso poznani, pričakujemo pa da Vlada RS ne bo odstopila od dosedanjega načina vodenja in doseženih standardov socialnega dialoga. Pri tem pa tudi ne gre zanemariti vloge in pomena Ekonomsko socialnega sveta.

Glede na vse navedeno v ZSSS pričakujemo, da bo pristojno ministrstvo iz javnosti umaknilo predlagane spremembe zakona. V kolikor temu ne bi bilo tako, pa pozivamo Vlado RS, da predlagane spremembe zakona ne potrdi.

V nasprotnem primeru bomo dejanje Vlade RS razumeli kot enostranski odstop od enega izmed temeljnih načel delovanja družbe, tudi Evropske unije, delovanja družbe, to je socialnega dialoga. In o tem bomo primorani obvestiti vse mednarodne institucije.

Lidija Jerkič, univ. dipl. prav.
Predsednica ZSSS

Poslano po e-pošti.